

Notulen

Aan

Beheeradviesgroep

Datum

15 juli 2022

Datum en tijd bespreking

15 juli 2022, 13.00 - 16.00 uur

Contactpersoon

Secretariaat BAG
bag.secretariaat@waternet.nl

Plaats bespreking

Bezoekerscentrum Oranjekom

Onderwerp bespreking

Bijeenkomst Beheeradviesgroep

Aanwezig

2, 1 (vanaf agendapunt 3), 3, 4, 5 en 6

Aanwezig namens Waternet

7, 8, 9, 10 (tot en met agendapunt 4.2), 11, 12 en 13

Notulist

14

Afwezig met bericht

15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 (Waternet) en 23

Afwezig zonder bericht

24

---

1. Opening en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering om 12.55 uur en heet de aanwezigen welkom. Ondanks het aantal afwezige BAG-leden is besloten dit overleg te laten doorgaan. De voornaamste reden hiervoor is de wens de frequentie van de overleggen in stand te houden.

Aan de agenda worden het vertrek van 25 uit de BAG en een excursie in het kader van de actuele stikstofdiscussie toegevoegd. Het vertrek van Freek wordt besproken bij agendapunt 2. Met het voorstel om met het oog op de stikstofproblematiek een excursie te organiseren naar een boer in Loenen zijn de BAGleden akkoord. Deze excursie vindt plaats aansluitend aan de BAGvergadering van 7 oktober 2022.

Actie 9: een excursie op 7 okt bleek niet mogelijk. In komende BAG bespreken we een aantal nieuwe datumvoorstellen

Er volgt een voorstelronde waarin 3 toezeit zijn (goede en minder goede) foto's te delen met het -Naturalis ten behoeve van de app ObsIdentify. **Actie 3**

2. Mededelingen / actualiteiten

- Naar aanleiding van een vraag van BAGlid 18 heeft 8 een afkortingenlijst opgesteld bij het 70-75 project. Dit is handig en kan met de notulen worden meegestuurd voor alle BAGleden. **Actie BAGsecretariaat**
- Het nieuwe college van gemeente Amsterdam is gevormd. Eind augustus 2022 is een bezoek van de nieuwe raadsleden gepland. Hierbij wordt de BAG onder de aandacht gebracht en het belang van deze groep benadrukt. Dit past in het kader van het feit dat participatie voor de gehele stad nadrukkelijk is benoemd in het coalitieakkoord.
- 25 vertrekt naar Noorwegen en verlaat daarmee de BAG. Alle BAGleden nemen deel op persoonlijke titel vanuit bepaalde kennis en vaardigheden. De vraag is welke expertise of achtergrond in de BAG ontbreken met het vertrek van 25. 25 heeft een potentiële kandidaat aangedragen. 9 roept de BAGleden op hem via het BAGsecretariaat te informeren over potentiële kandidaten en/of wensen wat betreft expertise en achtergrond. 9 stelt voor dat hij potentiële kandidaten selecteert en met hen een gesprek voert. Zijn bevindingen hieruit deelt hij met de voorzitter. Als deze instemt met de keuze voor een kandidaat, kan deze ter oriëntatie aansluiten bij de BAGvergadering van 7 oktober 2022. **Actie 9**

Notulen

- 9 neemt contact op met 24 om zijn intenties voor de BAG te peilen, aangezien hij de afgelopen BAGoverleggen zonder berichtgeving afwezig was. De afspraak in de BAG is dat iedereen zich afmeldt bij afwezigheid en dat er consequenties zijn verbonden aan frequente afwezigheid zonder afmelding. Desgevraagd blijkt dat geen van de aanwezigen contact heeft met 24. **Actie 9**

3. Vaststelling conceptnotulen d.d. 1 april 2022

Er zijn geen inhoudelijke opmerkingen over de notulen en deze worden ongewijzigd vastgesteld. De vraag of de acties vanuit Waternet worden gemonitord, wordt bevestigend beantwoord. De voorzitter neemt de acties uit de notulen door.

Pagina 2, Presentaties, 1e alinea: het projectenschema is meegestuurd met de notulen.

Pagina 2, Presentaties, 2e alinea: de toelichting op het programma recreatie en de bebording zijn geagendeerd voor deze bijeenkomst.

Pagina 2, Presentaties, 3e alinea: de actie wat betreft het formeren van een groep die meedenkt over de cultuurhistorische elementen van de AWD is nog niet opgepakt. Op 1 september 2022 start een nieuwe medewerker die het programma cultureel erfgoed opstart.

Pagina 3, 1e alinea: het is onduidelijk of de link voor het aanmelden voor de nieuwsbrief Natuuronderzoek is verstuurd. De Nieuwsbrief is te vinden onder de link : <https://awd.waternet.nl/beheer/nieuwsbrief-natuuronderzoek/#/>

voor de zekerheid wordt het mailadres om te abonneren opnieuw gestuurd : natuuronderzoek@waternet.nl.

Pagina 3, SkyTEM-vlucht: de aanvullende technische informatie over de methode en de bewonersbrief zijn bij de vergaderstukken gevoegd.

Pagina 3, Bosbeheerprogramma: bezoek aan werkblok 1 is gepland op 5 september 2022. 17 kan hierbij niet aansluiten.

Pagina 3, Begrazingsprogramma: dit is geagendeerd voor deze bijeenkomst.

Pagina 4, Rondvraag, 2e alinea: het beheerprogramma 2023-2028 is geagendeerd voor de bijeenkomst van vandaag.

Naar aanleiding van het veldbezoek van 1 april 2022 meldt 8 dat de aanbesteding goed is verlopen en dat de suggestie minder te rijden met de bagger en deze ter plekke te verwerken, wordt overgenomen. De omgevingsdienst is hiermee akkoord. Uit het voorgaande blijkt de meerwaarde van de BAG.

10 merkt op dat de voorlopige aanbesteding voor de natuurvriendelijke oevers van de toevoersloot is gegund, de definitieve gunning volgt in week 29 2022. De benodigde omgevingsvergunning is nog niet binnen. Pas als alle vergunningen rond zijn kan er gestart worden met de uitvoering. De actie voor 10 is het organiseren van een veldbezoek voor de betrokken BAG-leden tijdens de uitvoering van het werk. **Actie 10**

4. Vijf minuten update door BAG-leden die in werkgroepen hebben geparticipeerd

4.1 "70-75"

De rapportages van de ingenieursbureaus zijn ontvangen evenals de natuurtoets door Arcadis op basis van input van de KWR. De conclusie is dat significante effecten momenteel niet zijn uit te sluiten. Het vervolg bestaat uit het meer in detail bekijken van de inrichtings- en beheeraspecten van de voorliggende scenario's. Hiervoor wordt een geschikt bureau gezocht, dat het traject in augustus / september 2022 kan oppakken. Er heeft een gesprek plaatsgevonden met de omgevingsdienst van de waterwet. Dit gesprek wordt vervolgd. De gesprekken lopen parallel aan de gesprekken met de omgevingsdienst van de natuurvergunning. Te zijner tijd worden de leden van de subgroep benaderd voor de bespreking van de details. Als er meer water wordt geproduceerd komt er extra geld binnen. De subgroep is gevraagd na te denken over wat met dit extra geld kan worden gedaan voor de natuur. Alle BAG-leden zijn uitgenodigd hun suggesties te delen.

4.2 Begrazing

Een grote groep BAG-leden en Waternetters heeft de inzet van grote grazers in de AWD besproken op basis van de feiten dat het duin verruigt en dat de biodiversiteit sterk is verstoord. Uit de brainstorm over de doelstellingen kwam het vraagstuk voort of, als de keuze valt op begrazing, dit onderdeel is van het ecosysteem en/of het gereedschap is van de beheerder om zijn doelen te bereiken. De vraag is op welk

Notulen

onderdeel het accent ligt. Een ander vraagstuk dat is besproken is het type begrazer: konijnen, schapen, runderen of paarden. De voor- en nadelen van iedere soort begrazer zijn in kaart gebracht en worden verder uitgewerkt. In twee groepen is besproken waar begrazing moet worden toegepast. Hieruit komen twee hoofdgebieden met daarnaast de optie begrazers in te zetten in het infiltratiegebied. Dit laatste levert een risico op voor de waterzuivering. Opties voor het uitvoeren van de begrazing zijn samenwerking met een boer, het inzetten van rasters en uitrusting van dieren met gps. Het vraagstuk over de periode waarin begrazers worden ingezet, wordt verder onderzocht. Waternet werkt de geleverde input vanuit de werkgroep verder uit. In het najaar komt de werkgroep opnieuw bijeen en staat een veldbezoek naar de verruigde gebieden op de planning. Omdat de biodiversiteit onder druk staat, is de planning op kleine schaal te starten in het voorjaar van 2023. Het is belangrijk duidelijk te communiceren over de besluiten over begrazing aan zowel de politiek als aan bezoekers, personeel en vrijwilligers. Mogelijk is een infographic hierbij behulpzaam. Timing is belangrijk om in fases dieren toe te voegen.

8 roept vrijwilligers voor de vlindertelling in week 30 2022 op zich aan te melden via het BAG-secretariaat.

4.3 Bebording

In de bijeenkomst van 1 april 2022 hebben enkele BAG-leden zich aangemeld voor de brainstorm over de bebording in de AWD. Tijdens het veldbezoek wordt hieraan aandacht besteed. De brainstorm was leuk en vruchtbaar. Tijdens de brainstorm is achtergrondinformatie gedeeld wat betreft het aantal bezoeken (1,3 miljoen in 2021) versus het aantal volgens de toegangsvoorwaarden niet toegestane zaken. In deze aantallen is de input vanuit de boswachters niet meegenomen. De boswachters, medewerkers van het bezoekerscentrum en een aantal projectleiders communiceren incidenten via de duinmeldingenapp, zodat snel actie kan worden ondernomen. Alle incidenten worden geregistreerd. De conclusie uit de brainstorm is dat het type borden en de wijze van communicatie goed is. Met name de informatiebebording rondom projecten in het gebied wordt als goed beoordeeld. De tijdens de brainstorm genoemde tips en tops worden meegenomen. Geïnteresseerde BAG-leden kunnen desgewenst worden meegenomen in het vervolgproces.

4.4 Gepland bosbeheer 5 september 2022

Dit punt is bij agendapunt 3 aan de orde geweest.

5. Presentaties

5.1 Plannen en programma's

De beleidsadviseurs werken in een werkgroep aan het beleidsplan Bron- en natuurgebieden 2023-2024. Het uitgangspunt is de bescherming van de waterbronnen en de natuur voor Waternet en Amsterdam en omgeving. Het plan was in het verleden gericht op de AWD en wordt nu uitgebreid met alle bronnen en gebieden in eigendom van Amsterdam en in beheer bij Waternet, waarbij de nadruk ligt op de optimale samenwerking van drinkwater en natuur. Gezien de Natura 2000richtlijn is het plan gericht op biodiversiteit. Wat betreft recreatie in de metropoolregio Amsterdam geeft de werkgroep voorkeur aan kwaliteit boven kwantiteit. Het belang van participatie is bij agendapunt 2 aan de orde geweest. Het beleidsplan wordt intern binnen Waternet verder uitgewerkt naar strategisch, tactisch en praktisch niveau. Het beheerprogramma betreft de projecten in de AWD. Het recreatieprogramma komt bij agendapunt 5.2 aan de orde. Het programma Cultuurhistorie start in het najaar van 2022. De uitbreiding van de productie wordt behandeld door de projectgroep '70-75'; het beleidsplan van de productie wordt geüpdatet als de vergunningen zijn aangepast van 70 naar 75. Het programma Grondpositionering voor bronbescherming heeft betrekking op die delen van de grondwaterbeschermingsgebieden die Waternet nog niet in eigendom heeft. Er zijn in de regio ontwikkelingen gaande vanuit de provincie. Mogelijk kan Waternet daarop aanhaken om via strategische voorraadvorming toekomstig drinkwater veilig te stellen.

Het beheerprogramma is uitgewerkt in het reguliere beheer (maaibeheer, begrazing, invasieve exoten en dergelijke), soortgericht beheer (zoals hekken ter bescherming van laatste groeiplaatsen), poelenbeheer (cyclisch beheer en opschonen), bosbeheer (start in september 2022) en paden- en wegenbeheer (voor de bereikbaarheid). Daarnaast zijn er grootschalige ofwel herstelprojecten waarover de provincie meedenkt en waarvoor de provincie geld beschikbaar stelt vanuit de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van de natura 2000-gebieden. Het belangrijkste doel hiervan is het herstellen van de biodiversiteit. De plannen en

Notulen

programma's zijn in ontwikkeling. Het conceptbeleidsplan wordt geagendeerd voor de BAG van 7 oktober 2022. **Actie 8 en 26**

5.2 Recreatie

De doelstelling van het programma Recreatie is vermeld op slide 3. Gezien de hoeveelheid onderdelen van het programma zijn deze geprioriteerd. De hoogste prioriteit heeft de herijking van het mindervalidebeleid. We willen de doelgroep beter bedienen. De aanleiding hiervoor is de huidige fietsregeling voor mindervaliden. Mindervaliden komen in aanmerking voor een ontheffing om te fietsen in de AWD. De wachtlijst hiervoor bestaat momenteel uit 120 aanvragen. Omdat het nu onmogelijk is te controleren of aanvragers binnen de doelgroep vallen, worden de voorwaarden aangevuld met controlemogelijkheden. Ook wordt gekeken naar de mogelijkheid om "duidelijk voor gehandicapten bestemde voertuigen" zonder ontheffing toegang te bieden. Dit geldt nu alleen voor scootmobielen. Met de stichting Groen & Handicap is de toegankelijkheid van het duingebied beoordeeld. De aanbevelingen uit een eerder rapport van deze stichting worden doorgenomen op eenvoudig te ondernemen acties. Ook is gekeken naar de mogelijkheden voor "ommetjes", zodat bezoekers de specifieke kenmerken van de AWD kunnen beleven. Een aantal mindervalide routes worden toegevoegd aan het reguliere aanbod van wandelroutes.

De visie van het programma is weergegeven op slide 4. De BAG kan zich vinden in deze visie. Naar aanleiding van de bespreking van de visie adviseert de BAG de term 'recreatiegebied' te heroverwegen, omdat woorden als natuurgebied en natuurbelevingsgebied een aantal functies van het gebied uitsluiten, zoals het fietsen en het meenemen van honden, parasols en geluidsdragers. Deze tip wordt meegenomen. **Actie 12 iom 26?**

Het aantal bezoeken is afgebeeld op slide 5. De hier opgenomen informatie is gebaseerd op het aantal gekochte toegangskarten. Het aantal jaarkarthouders bedraagt circa 25.000 personen. Zij bezoeken de AWD gemiddeld 36 keer per jaar. Dit betekent dat 75% van de bezoeken van jaarkarthouders zijn: mensen uit de omgeving en liefhebbers van de AWD. Uit de tabellen blijkt een forse stijging in de maanden mei 2020 en 2021 ten opzichte van mei 2019. Dit is het gevolg van de coronapandemie. In mei 2022 is sprake van een daling ten opzichte van mei 2020 en 2021, maar een toename ten opzichte van mei 2019. De grootte van het parkeerterrein is een natuurlijke beperkende factor. Uitgaande van het aantal bezoeken per hectare in natuurgebieden zijn de AWD een van de rustigste gebieden in de regio. De provincie vraagt de AWD mee te werken aan spreiding van recreatie. In de gesprekken met de provincie positioneert Waternet de AWD als natuurgebied. De BAG vindt de inzichtelijkheid van de data van toegevoegde waarde. Mogelijk is het zinvol de bezoekersaantallen openbaar te maken. De algemene waardering voor de AWD is het rapportcijfer 8,1.

Waternet wil bij het maken van beleid rekening houden met actualiteiten en onderbouwen waarom iets wel of niet mag. De basis hiervoor vormen onderzoeken zoals vermeld op slide 6. Bij een aantal van deze onderzoeken zijn collega's van Waternet betrokken.

6. Rondvraag

Er zijn geen vragen voor de rondvraag.

7. Veldbezoek per busje / auto: thema's bebording en beheer adelaarsvaren

De groep trekt naar het infiltratiegebied en bekijkt bij de ingang het bord met daarop twee verbodsborden voor voetgangers en fietsers. De vraag is wat de BAG-leden vinden van het bord zelf, de locatie ervan en of dubbele bebording (links en rechts van het pad en/of voor en na de ingang van het infiltratiegebied) nodig is. Hierop komen de volgende reacties:

- Het bord is onduidelijk en valt niet op. Een grotere afbeelding van de twee verbodsborden is een mogelijke oplossing. Ook de vermelding 'artikel 461 van het Wetboek van Strafrecht' in grotere letters weerhoudt mensen mogelijk het gebied in te gaan. Een ander optie is de toevoeging van de tekst: Rust- en infiltratiegebied - Verboden toegang – Wilt u weten waarom? Gevolgd door een QR-code die uitkomt op een pagina met uitleg.
- De afmetingen en de locatie van het bord zijn goed.

Notulen

- Een toelichting op de reden voor het verbod / het plaatsen van een informatiebord helpt om begrip te kweken. Hierbij is een positieve benadering van de boodschap van belang.
- Eén bord is voldoende; dubbele bebording, zowel links als rechts en zowel voor als na de ingang van het infiltratiegebied, vinden de BAG-leden niet nodig.
- Een hek, slagboom of ketting plaatsen is een mogelijke oplossing, maar levert vertraging op voor Waternetters die het infiltratiegebied inrijden. Daarnaast is het niet fraai en houdt het mensen die het gebied toch in willen gaan, niet tegen. Een duidelijke lijn over het asfalt zou kunnen bijdragen aan zichtbaarheid

De groep rijdt vervolgens naar het paardenkerkhof. In dit deel van de AWD is in de winter van 2019 gestart met het beheer van de adelaarsvaren, die zich steeds verder uitbreidt in het gebied. De maatregelen zijn gestart op 1,5 hectare in 2019. Nu wordt er in totaal 6 hectare beheerd. De resterende hectaren met adelaarsvaren blijven intact. De aanpak was intensief: maaien en afvoeren. Tussen adelaarsvarens groeien geen andere planten vanwege de toxines in deze plant. Dit betekent dat de varens moeten worden afgevoerd om ruimte te maken voor andere begroeiing. Het resultaat is zichtbaar. Er komen nieuwe grassen op, maar de varens komen nog steeds terug, zij het minder hoog en in lagere dichtheid. Naast het frequent maaien is een deel van het perceel met een wals gerold. De wals zorgt ervoor dat de stengels afbreken, waardoor dit afsterft. Dit heeft enig effect, maar het regelmatig maaien geeft een beter resultaat. Op advies van de BAG zijn in 2020 stuifkuilen gemaakt om te bekijken of deze een remmend effect hebben op de groei van de adelaarsvaren. De groep loopt naar een van de stuifkuilen om het effect daarvan te bekijken. Ook hier komen de varens terug. In de stuifkuil is duidelijk zichtbaar dat de wortelstokken van de adelaarsvaren zich diep onder de grond bevinden. De wortelstok verplaatst zich daar horizontaal. Helaas hebben stuifkuilen nog niet het gewenste effect op het terugdringen van de adelaarsvaren.